

Invandrare i storstadsområde

Det kan ifrågasättas om vi inte i stor utsträckning borde acceptera olika invandrargrupperns särart och ta tillvara de positiva sidorna framhåller Birgit Svärd-Olsson, socialchef vid distrikt 3 i Göteborg i denna artikel. Lika viktigt, som att underlätta den anpassning, som de är beredda till, bör vara att hjälpa dem att ta till vara och utveckla sina seder och bruk.

Birgit Svärd-Olsson

Göteborg har under det senaste året fått taga emot en rekordstor inflyttning från utlandet, då under 1970 7.000 invandrare kom till staden. Tillsammans med tidigare inflyttade finns här över 30.000 invandrare och de utgör cirka 6 procent av stadens invånarantal. Inflyttningen har skett dels genom att i Arbetsmarknadsstyrelsens regi en del industrier anställt speciellt unga jugoslaviska män och dels har genom den fria nordiska arbetsmarknaden särskilt många finska familjer flyttat till Göteborg. Dessa senare familjer har kunnat erhålla både bostad och arbete, vilket gjort inflyttningen hit attraktiv men också fört med sig att många familjer genom "hörsägen" sökt sig hit för att här pröva sin lycka. Man har då ofta förbisett eller ej varit medveten om de ofta långa och svåra anpassningsproblem, som man ofelbart råkar ut för och man har inte rätt kunnat bedöma sin ekonomiska situation i relation till höga hyror och omkostnader i övrigt. Socialvården har ofta fått hjälpa dessa familjer, som förutom anpassningsproblem även haft svårigheter att förstå svenska språket och att själva göra sig förstådda. Inom socialvården i Göteborg har vi haft god hjälp av de tolkar, som vi oftast måst anlita i dessa fall, men vi är övertygade om att vi skulle kunna utföra ett mycket bättre vård- och behandlingsarbete inom socialvården, såvida vi hade större tillgång till t ex finsktalande socionomer.

Invandrarnas boendemiljö

Inom socialvårdsdistrikt 3 har vi tre olika typer av bostadsområden, där invandrare med fördel har valt sina bostäder. Dels finns Kortedala, ett område, som är omkring 15 år gammalt och som har relativt låga hyror men moderna och bra lägenheter. Här bor många nu naturaliserade svenskar, som till övervägande delen har anpassat sig mycket väl. Dels finns det ett bostadsområde med rivningsfastigheter och äldre bostäder, där många utlänningar bor och där speciellt har uppmärksamhets turkiska familjer och familjer från syd-europeiska länder. Dessa har genomgående haft stora svårigheter att finna sig till rätta och har i många fall blivit isolerade och utan kontakt med andra än sina landsmän.

Vidare finnes ett nybyggt bostadsområde, Bergsjön, som på sistone varit aktuellt i pressen bland annat i miljö- och invandrarfrågor. Här bor enligt uppgifter från december 1970 15.275 personer, varav cirka 25 procent eller var fjärde invånare är invandrare. De representerar cirka 40 nationer. I början av 1970 var över 50 procent av dessa finska medborgare och därefter följde jugoslaver samt övriga nordiska invandrare. Många av dessa arbetar inom metall- och bilindustrin, men variationen synes vara rik och de flesta yrkesgrupper tycks finnas representerade. Eftersom den största invandrargruppen utgöres av finnar, är det främst

språksvårigheterna, som här gör sig gällande. Många kommer också från ren glesbygd och de har alla de trösklar att kliva över, som skall leda till anpassning i tätort. Det finns risk för att barnen blir isolerade, då modern ofta är hemmafru och barnen förutom sina ibland många syskon endast har en begränsad grupp lekkamrater att umgås med. Om båda föräldrarna arbetar, händer det att någon yngre flicka ser efter barnen eller att de äldre syskonen ålägges detta ansvar. Föräldrarna är många gånger ej benägna att låta barnen vistas på lekskolor och daghem, då man drar sig för kostnaderna i samband med placeringen.

Inom de nya bostadsområdena förekommer bostadsegregation i mindre omfattning, även om det har konstaterats att det inom vissa områden endast förekommer utländska namn på dörrskyltarna. Men segregationen märks t.ex. i verksamheten på fritidsgårdarna, där av Bergsjöns under 1970 två i funktion varande gårdar, den ena mest besöktes av svenska ungdomar, dock med en viss frekvens av finnar, medan den andra till största delen besöktes av jugoslaver och finnar. Vissa konflikter har då och då uppstått. Dessa synes till största delen bero på kommunikationssvårigheter men också på ett uttalat bristande intresse till gemenskap och samarbete.

Invandrarkvinnorna

När det gäller invandrarkvinnornas situation, är det väsentligt att göra en bedömning av de olika invandrargruppernas olika utgångsläge, beroende på härkomst, uppfostran, utbildning, religion och hemlandets språk, seder och bruk. Allt detta för invandrarkvinnan med sig till Sverige men vi kräver ofta att hon snabbt skall anpassa sig till vårt moderna, stressade och hypereffektiva samhälle och vi har hittills inte tillräckligt tagit hänsyn till att den anpassningsproceduren inte kan ske omgående och utan hjälp. Dessutom kan ifrågasättas om vi inte i större utsträckning borde acceptera olika invandrargrupperns särart och acceptera samt ta tillvara de positiva sidor som här finns. Eftersom den invandrade kvinnan i större utsträckning än mannen kan bli isolerad i sin nya miljö bör det ur

rent mänsklig synpunkt vara vår uppgift inom socialvården att underlätta för invandrarkvinnorna den anpassning, som de under hand är beredda att ta emot, men det bör vara lika viktigt att hjälpa dem till att ta till vara och utveckla sina seder och bruk i kombination med en integrering till och förståelse för svenska förhållanden. För att kartlägga och eliminera de olika invandrarproblemen bör många olika instanser inom samhället kunna medverka.

Arbetsgrupp för miljöförbättring

Under hösten 1970 bildades i Göteborg en central arbetsgrupp för miljöförbättring, där olika myndigheter genom samverkan mellan förvaltningarna skulle skapa förutsättningar för gemensamma aktioner för att förbättra miljö och situation i olika stadsdelar. För att bearbeta aktuella frågor och för att framlägga förslag till åtgärder utsågs bland annat en samrådsgrupp för Bergsjön. I denna fanns representanter för socialförvaltningen, skolan, biblioteket, idrottsnämnden, gatukontoret och de olika bostadsföretagen. Vidare deltog två representanter från sociologiska institutionen vid Göteborgs universitet.

Gruppen företog i första hand en probleminventering och fann att invandrarfrågorna syntes mest aktuella men att även vissa lokal- ungdoms- och planeringsfrågor behövde medel för att kunna redas ut. Både från barnavårdscentraler, barnstugor och fritidsgårdar samt från skolan och bostadsföretagen framkom uppgifter som tydligt visade, att resurserna för att möta invandrarernas behov av service och hjälp i alltför liten utsträckning hade tillgodosetts.

Inom samtliga områden har framkommit, att invandrarna eller deras barn, som sökt eller fått kontakt med en viss institution eller myndighet behöver ett starkare stöd och mer individuell hjälp än övriga invånare. De finskspråkiga sjuksköterskorna på barnavårdscentralerna måste t.ex. hjälpa de finska mammorna med rent praktiska problem.

Samrådsgruppen fann det angeläget, att en social kontaktverksamhet startades bland immigrantfamiljerna och att försök även borde göras för att

bilda grupper med hemmafruar för språkundervisning. Att de ledare, som skulle handha denna verksamhet först måste ges en viss utbildning och få en effektiv målsättningsinformation ansågs nödvändigt. I samarbete med bildningsförbunden borde man även kunna ordna språk-lekskolor för förskolebarn i anslutning till gruppverksamheten för hemmafruarna. Överhuvud taget behövs det möjligheter för att intensifiera och bredda språkundervisningen för alla invandrare. Man behöver tillgång till en tolkservice placerad centralt inom området och med uppgift att ge all slags information om svenska förhållanden och inte minst om vår sociala service på olika plan. Gruppen fann det även angeläget, att en flerspråkig folder sammanställes och delas ut till samtliga invånare. I denna skulle finnas upplysningar om den fritidsverksamhet, som finnes inom området och hur och var den bedrivs. För att underlätta informationen bör även informationstavlor uppsättas på centrala platser inom området. Ett önskemål är även att lokaler iordningställes, där olika invandrargrupper får möjlighet att i egen regi och efter egna önskemål bedriva kulturell verksamhet och annan fritidsverksamhet.

Ett konstruktivt grepp

Arbetsgruppen för miljöförbättring har visat sig utgöra en mycket användbar arbetsform för att angripa problem av detta slag. De önskemål som redovisats kan synas enkla och självklara, men behöver ändå framföras för att så snabbt som möjligt kunna bli förverkligade. Dessutom har de gemensamma diskussionerna bidragit till att de olika instanserna fått bättre kännedom om och förståelse för problemen samt genom den samlade utredningen kunna hoppas på bättre genomslagskraft och förståelse för behovet av dessa insatser. Värdefullt synes det även vara, att genom en fortsatt uppföljning kunna få klarlagt om insatserna är tillräckliga eller i vad mån andra insatser skulle vara än mer värdefulla. I den delen bör även erfarenheter från andra orter kunna hjälpa oss att under hand genomföra ett ännu bättre program till förmån för de invandrare, som kommit till vårt land för att här arbeta och verka. Lika viktigt är det att sprida information bland oss svenskar om de svårigheter, som en immigrant möter. Därigenom kan vi eliminera de hinder som finns för att vi bättre skall kunna förstå och känna samhörighet med varandra.

SOLNA KOMMUN

söker till socialförvaltningen/skolförvaltningen

PSYKIATER

(grupp 2)

Arbetsuppgifter: Utredning och behandling inom barna- och ungdomsvården.

Kompetenskrav: Barnpsykiater gärna med erfarenheter från liknande arbetsuppgifter inom socialvårdens och skolans arbetsområden.

Lön enligt löneklass KA 31 (5.179 kr/mån).

Upplysningar lämnas av socialchef B. Söderberg och skoldirektör Th. Eliasson, tfn 08-83 00 40 ankn 220 resp. 300.

Ansökningshandlingar skall vara Solna kommuns personalkontor, 171 86 Solna, tillhanda senast den 7.6.71.